

Posudok oponenta habilitačnej práce

Študijný odbor: Ochrana a využívanie krajiny

Autor habilitačnej práce : RNDr. Vladimír Solár, PhD.

Názov habilitačnej práce: Premeny krajiny v kontexte identifikácie jej vlastností a parametrov

Oponent písomnej práce: prof. Ing. Peter Halaj, CSc.

Pracovisko oponenta: Ústav krajinného inžinierstva, Fakulta záhradníctva a krajinného inžinierstva SPU v Nitre

Oponentský posudok som vypracoval v zmysle Vyhláška č. 246/2019 Z. z., § 1 ods. 8 na požiadanie predsedu Vedeckej rady a dekana FPVal UKF v Nitre listom zo dňa 13.02.2024 v požadovanej štruktúre.

Aktuálnosť témy habilitačnej práce v súvislosti so stavom rozvoja študijného odboru

Habilitant sa vo svojej práci venuje problematike zmien v krajinskej štruktúre, identifikácii spôsobu a miery transformácie jej jednotlivých zložiek. Tieto zmeny sú iniciované technologickým pokrokom, zmenou politických a hospodárskych pomerov, ako aj dopadmi klimatických zmien na prírodné pomery a bežne fungovanie spoločnosti a tým vyvolávajú záujem nie len odbornej, ale aj laickej verejnosti. Pretože práca prispieva k optimalizácii rozhodovacích procesov a poskytuje poznatky, ktoré môžu napomôcť k usmerneniu budúcich ľudských aktivít v krajine, považujem zvolenú tému habilitačnej práce za aktuálnu a svojím zameraním kompatibilnú so študijným odborom habilitácie.

Zvolené metódy spracovania habilitačnej práce

Predkladaná habilitačná práca je vypracovaná v podobe súboru publikovaných vedeckých prác, ktoré sú na začiatku kapitol jednotlivých tematických okruhov doplnené komentárom. Úvodná časť je v teoretickej rovine zameraná na objasnenie konceptu práce a vysvetlenie pojmovej základne a teoreticko-metodologických prístupov aplikovaných pri štúdiu krajiny. Po nej nasleduje 5 kapitol, ktoré predstavujú tematické okruhy so súborom relevantných vedeckých publikácií. Táto časť zahŕňa kópie 18 vedeckých článkov. Prácu uzatvára stručný záver s prehľadom použitej literatúry. Celkovo je práca spracovaná na 258 stranách.

Protokol o kontrole originality udáva 45,35 %-nú zhodu textu, ktorý má prekryv s prácami korpusu CRZP. Vzhľadom na skutočnosť, že veľká časť prekryvu sa týka prác habilitanta v hlavnom autorstve alebo spoluautorstve, ako aj zohľadňujúc existenciu kladného výsledku recenzných konaní už publikovaných prác, nepovažujem uvedené percento prekryvu za závažné a považujem prácu za originálnu.

Ako metódu spracovania práce habilitant použil metódu systematického literárneho prehľadu v úvodných 2 kapitolách práce a potom v úvode každého tematického okruhu. V publikovaných prácach sa vo veľkej miere pri analytických prácach spojených s identifikáciou štruktúry krajinskej pokrývky a

analýzy priestorových vzťahov medzi objektmi krajinnej pokrývky využívajú nástroje geografických informačných systémov. Doplnené o adekvátne štatistické metódy pri analýze a vyhodnotení získaných výsledkov tvoria kostru metodického prístupu v riešení vedeckej časti práce. V závere sú výsledky práce zovšeobecnené a v podobe poznatkov a metodických postupov zhrnuté podľa zamerania jednotlivých kapitol.

Prínos pre ďalší rozvoj vedy, techniky

Predkladaná habilitačná práca poskytuje súbor poznatkov, ktoré umožňujú hodnotiť, optimalizovať a metodicky usmerniť aktivity človeka v krajine. Identifikácia krajinnej štruktúry je z tohto aspektu významným prostriedkom pre výskum krajiny ako celku. Na základe hodnotenia krajinnej štruktúry so zreteľom na zmeny, vývoj alebo priestorové rozšírenie jednotlivých krajinných prvkov získavame hodnotnú databázu údajov, ktorú je možné využiť v rozhodovacej oblasti, napr. v oblasti krajinného plánovania či manažovania krajiny.

Prínos habilitanta pre ďalší rozvoj vedy a techniky reprezentujú aj publikačné výstupy z jeho výskumných aktivít uverejnené v databázach WOS a SCOPUS, kde je uvedených 34 publikácií, na ktoré bolo doteraz v týchto databázach zaznamenaných 52 citácií (október 2023).

Splnenie sledovaného cieľa habilitačnej práce

Hlavný cieľ habilitačnej práce spočíva v prezentácii teoreticko-metodologických prístupov, princípov a výskumného aparátu využívaného pre komplexné hodnotenia krajiny, zmien na základe vybraných vlastností a parametrov, ktoré sú potrebné pre poznanie antropogénnych transformácií krajiny. Z obsahu práce vyplýva, že habilitant zvolenou štruktúrou a obsahom jednotlivých kapitol tvorených súborom prác s komentármi vytvoril kompaktný súhrn poznatkov, ktorými cieľ práce naplnil.

Pripomienky a otázky k habilitačnej práci:

- v práci miestami chýbajú interpunkčné znamienka,
- pre lepšiu orientáciu v texte práce, hlavne v kópiách publikovaných prác, by som odporúčal v záhlaví strán uvádzať číslo a názov kapitoly.
- Pokiaľ hodnotíme antropogénne zmeny v krajine z hľadiska miery jej transformácie, aké postavenie by mal v tomto hodnotení stav upravenosti riečnej siete?
- Aké sú hlavné environmentálne riziká spojené s existenciou skládky lúženca pri bývalej Niklovej hute v Seredi?
- V jednej časti piatej kapitoly sa venujete mapovaniu zmien krajinnej pokrývky v Tatrách; je možné na základe zistených zmien abstrahovať vplyv klimatickej zmeny ako faktora, ktorý tento proces môže ovplyvňovať ?

Záver

Predložená habilitačná práca aj napriek v posudku uvádzaným drobným nedostatkom spĺňa podmienky kladené na habilitačnú prácu v zmysle platnej legislatívy. Habilitačnú prácu odporúčam k obhajobe a po úspešnom priebehu navrhujem RNDr. Vladimírovi Solárovi, PhD. udelenie vedecko-pedagogického titulu "docent".

V Nitre dňa 15.03.2024

prof. Ing. Peter Halaj, CSc.

Posudok oponenta habilitačnej práce

Študijný odbor: Ochrana a využívanie krajiny

Autor habilitačnej práce : RNDr. Vladimír Solár, PhD.

Názov habilitačnej práce: Premeny krajiny v kontexte identifikácie jej vlastností a parametrov

Oponent písomnej práce: prof. Ing. Peter Halaj, CSc.

Pracovisko oponenta: Ústav krajinného inžinierstva, Fakulta záhradníctva a krajinného inžinierstva SPU v Nitre

Oponentský posudok som vypracoval v zmysle Vyhláška č. 246/2019 Z. z., § 1 ods. 8 na požiadanie predsedu Vedeckej rady a dekana FPVal UKF v Nitre listom zo dňa 13.02.2024 v požadovanej štruktúre.

Aktuálnosť témy habilitačnej práce v súvislosti so stavom rozvoja študijného odboru

Habilitant sa vo svojej práci venuje problematike zmien v krajinskej štruktúre, identifikácii spôsobu a miery transformácie jej jednotlivých zložiek. Tieto zmeny sú iniciované technologickým pokrokom, zmenou politických a hospodárskych pomerov, ako aj dopadmi klimatických zmien na prírodné pomery a bežne fungovanie spoločnosti a tým vyvolávajú záujem nie len odbornej, ale aj laickej verejnosti. Pretože práca prispieva k optimalizácii rozhodovacích procesov a poskytuje poznatky, ktoré môžu napomôcť k usmerneniu budúcich ľudských aktivít v krajine, považujem zvolenú tému habilitačnej práce za aktuálnu a svojím zameraním kompatibilnú so študijným odborom habilitácie.

Zvolené metódy spracovania habilitačnej práce

Predkladaná habilitačná práca je vypracovaná v podobe súboru publikovaných vedeckých prác, ktoré sú na začiatku kapitol jednotlivých tematických okruhov doplnené komentárom. Úvodná časť je v teoretickej rovine zameraná na objasnenie konceptu práce a vysvetlenie pojmovej základne a teoreticko-metodologických prístupov aplikovaných pri štúdiu krajiny. Po nej nasleduje 5 kapitol, ktoré predstavujú tematické okruhy so súborom relevantných vedeckých publikácií. Táto časť zahŕňa kópie 18 vedeckých článkov. Prácu uzatvára stručný záver s prehľadom použitej literatúry. Celkovo je práca spracovaná na 258 stranách.

Protokol o kontrole originality udáva 45,35 %-nú zhodu textu, ktorý má prekryv s prácami korpusu CRZP. Vzhľadom na skutočnosť, že veľká časť prekryvu sa týka prác habilitanta v hlavnom autorstve alebo spoluautorstve, ako aj zohľadňujúc existenciu kladného výsledku recenzných konaní už publikovaných prác, nepovažujem uvedené percento prekryvu za závažné a považujem prácu za originálnu.

Ako metódu spracovania práce habilitant použil metódu systematického literárneho prehľadu v úvodných 2 kapitolách práce a potom v úvode každého tematického okruhu. V publikovaných prácach sa vo veľkej miere pri analytických prácach spojených s identifikáciou štruktúry krajinskej pokrývky a

analýzy priestorových vzťahov medzi objektmi krajinnej pokrývky využívajú nástroje geografických informačných systémov. Doplnené o adekvátne štatistické metódy pri analýze a vyhodnotení získaných výsledkov tvoria kostru metodického prístupu v riešení vedeckej časti práce. V závere sú výsledky práce zovšeobecnené a v podobe poznatkov a metodických postupov zhrnuté podľa zamerania jednotlivých kapitol.

Prínos pre ďalší rozvoj vedy, techniky

Predkladaná habilitačná práca poskytuje súbor poznatkov, ktoré umožňujú hodnotiť, optimalizovať a metodicky usmerniť aktivity človeka v krajine. Identifikácia krajinnej štruktúry je z tohto aspektu významným prostriedkom pre výskum krajiny ako celku. Na základe hodnotenia krajinnej štruktúry so zreteľom na zmeny, vývoj alebo priestorové rozšírenie jednotlivých krajinných prvkov získavame hodnotnú databázu údajov, ktorú je možné využiť v rozhodovacej oblasti, napr. v oblasti krajinného plánovania či manažovania krajiny.

Prínos habilitanta pre ďalší rozvoj vedy a techniky reprezentujú aj publikačné výstupy z jeho výskumných aktivít uverejnené v databázach WOS a SCOPUS, kde je uvedených 34 publikácií, na ktoré bolo doteraz v týchto databázach zaznamenaných 52 citácií (október 2023).

Splnenie sledovaného cieľa habilitačnej práce

Hlavný cieľ habilitačnej práce spočíva v prezentácii teoreticko-metodologických prístupov, princípov a výskumného aparátu využívaného pre komplexné hodnotenia krajiny, zmien na základe vybraných vlastností a parametrov, ktoré sú potrebné pre poznanie antropogénnych transformácií krajiny. Z obsahu práce vyplýva, že habilitant zvolenou štruktúrou a obsahom jednotlivých kapitol tvorených súborom prác s komentármi vytvoril kompaktný súhrn poznatkov, ktorými ciele práce naplnil.

Pripomienky a otázky k habilitačnej práci:

- v práci miestami chýbajú interpunkčné znamienka,
- pre lepšiu orientáciu v texte práce, hlavne v kópiách publikovaných prác, by som odporúčal v záhlaví strán uvádzať číslo a názov kapitoly.
- Pokiaľ hodnotíme antropogénne zmeny v krajine z hľadiska miery jej transformácie, aké postavenie by mal v tomto hodnotení stav upravenosti riečnej siete?
- Aké sú hlavné environmentálne riziká spojené s existenciou skládky lúženca pri bývalej Niklovej hute v Seredi?
- V jednej časti piatej kapitoly sa venujete mapovaniu zmien krajinnej pokrývky v Tatrách; je možné na základe zistených zmien abstrahovať vplyv klimatickej zmeny ako faktora, ktorý tento proces môže ovplyvňovať ?

Záver

Predložená habilitačná práca aj napriek v posudku uvádzaným drobným nedostatkom spĺňa podmienky kladené na habilitačnú prácu v zmysle platnej legislatívy. Habilitačnú prácu odporúčam k obhajobe a po úspešnom priebehu navrhujem RNDr. Vladimírovi Solárovi, PhD. udelenie vedecko-pedagogického titulu "docent".

V Nitre dňa 15.03.2024

prof. Ing. Peter Halaj, CSc.